

Вплив різних чинників на продуктивність перепелів

Проведено огляд літературних джерел, в яких висвітлено результати досліджень щодо впливу різних чинників на продуктивність перепелів. Аналіз наведених даних свідчить, що продуктивність перепелів різного напрямку продуктивності залежить від породи, умов утримання і годівлі птиці.

Перепели, порода, несучість, продуктивність, утримання, годівля

У птахівництві багатьох країн світу для забезпечення зростаючих потреб населення у високоякісних, високопоживних та дієтичних харчових продуктах широко використовують перепелів. Біологічні особливості цієї птиці, серед яких головні – скороспілість, високі смакові та харчові якості яєць і м'яса перепелів – сприяють розвитку галузі [13].

Виробництво перепелиних яєць дешевше курячих, а вирощування перепелів є найрентабельнішим у птахівництві.

Розвиток перепелівництва вимагає розробки науково обґрунтованих підходів щодо підвищення їх продуктивності. Для вирішення цієї проблеми особливо увага приділяється пошуку засобів, які сприяють підвищенню коефіцієнта використання кормів, оскільки організмом не засвоюється значна їх частина.

Тому **метою нашої роботи** було проаналізувати літературні джерела щодо впливу різних чинників на м'ясну та яєчну продуктивність перепелів.

Перепели одомашнені порівняно нещодавно і показники їх продуктивності значною мірою пов'язані з умовами утримання.

Одним із чинників, що впливає на продуктивність перепелів є щільність їхньої посадки при клітковому утриманні. Оптимальна щільність посадки дозволяє ефективно використовувати площу приміщення, знизити амортизаційні витрати, усуває спалахи канібалізму в стаді.

Для вивчення збереженості та продуктивних особливостей несучок промислового стада з врахуванням щільності їх посадки в кліткових батареях В.Котарев із співавторами [4] провели науково-господарський дослід. Одержані дані свідчать, що щільність посадки за інших однакових умов суттєво впливає на збереженість птиці. Так, при її зниженні до 66-76 гол./м², а також при збільшенні до 100 гол./м² збереженість становила 90%. У той же час збереженість підвищувалась на 2% при щільності 82-90 гол./м². Аналізуючи несучість перепілок слід відміти-

ти, що самки на підвищення щільності посадки реагують зниженням продуктивності. Найкращі результати були отримані в тій групі, в якій несучок утримували за щільності 90 гол./м². Однак при збільшенні або зменшенні щільності посадки несучість самок знижувалась.

У літературі є низка результатів досліджень, які свідчать про залежність продуктивності перепелів від такого чинника як годівля.

Як стверджує М.Ю. Сичов [10], у 15-21-добовому віці перепели, що споживали комбікорм з рівнем 5% сирого жиру, за утриманням в організмі кальцію на 3,6-3,9% і фосфору на 5,9-9,9% переважали тих, які одержували корм із 3 і 7% сирого жиру. У 29-35-добовому віці продовжувалася тенденція щодо переваги в утриманні кальцію та фосфору у перепелів, яким згодовували комбікорм з вмістом сирого жиру 5%.

Як зменшення кількості жиру в комбікормах від 5 до 3%, так і збільшення його вмісту до 7% викликає зниження перетравності протеїну і жиру у молодняку перепелів на 2,7-7,8 та 3,6-6,1% відповідно [11].

Використання комбікормів з додаванням соєвої олії у годівлі яєчних перепелів батьківського стада призводить до зниження виводимості яєць на 5,5% та підвищення рівня загибелі ембріонів на 4,2% порівняно з контролем [12].

В.В. Отченашко [7] зазначає, що оцінка вітамінного живлення птиці повинна здійснюватися за комплексом показників, які характеризують не лише нагромадження у кормі та біосубстратах, але й функції вітамінів. Критеріями для вибору оптимальної дози вітаміну А та рибофлавіну є відносно максимальний вміст у плазмі крові та печінці, сприятливий вплив на вміст інших вітамінів (тіаміну, фолієвої кислоти, біотину). Застосування методики визначення коефіцієнту активності глутатіонредуктази еритроцитів (EGRAC) для оцінки рибофлавінового статусу перепелів може слугувати єдиним надійним критерієм, найнижче значення якого свідчить про оптимальний рівень вітаміну в кормі.

* Науковий керівник – доктор с.-г. наук, професор В.П. Бородай

Вплив енергетичного живлення на м'ясні якості перепелів опосередкований його дією на ріст, а отже й на абсолютні значення показників забою [8]. Характер зв'язку між вмістом енергії в кормі та виходом патраної тушки оцінюється як зворотній і помірний ($r = -0,31$), хоч він і не одержав статистично вірогідного підтвердження. Залежно від рівня енергії в кормі змінюється інтенсивність росту м'язової тканини на певних ділянках тіла. За високої інтенсивності росту за використання кормів із оптимальним вмістом енергії спостерігається її рівномірний розвиток. Зменшення рівня енергетичного живлення супроводжується деяким зниженням калорійності м'яса, але зростанням м'ясності грудей, ніг та вмісту протеїну і мінеральних елементів у сухій речовині. За зростання рівня енергії в кормі, порівняно з оптимальною, спостерігаються протилежні явища.

Останнім часом в годівлі птиці різних видів з метою підвищення продуктивності використовують пробіотики як альтернативу кормовим антибіотикам.

Дослідженнями І.В. Меркулової [6] встановлено, що пробіотик "Протекто-Актив" позитивно впливає на організм перепелів.

На те, що використання в годівлі перепеленят пробіотика забезпечує прискорену стабілізацію гомеостазу та підвищує післястресову адаптацію молодняку вказують також В.І. Бесулін та ін. [1]. Годівля перепеленят з додаванням до комбікорму пробіотика вірогідно ($P < 0,05$) стимулює білковий обмін порівняно з контролем. Спостерігається позитивний вплив пробіотика на показники клітинного і гуморального імунітету у перепеленят, що посилює адаптацію й можливості організму до дії відомих стрес-факторів

інтенсивної технології.

За результатами досліджень В.А. Бурлаки [3] встановлено, що введення у раціон молодняку перепелів хелатних комплексів – іонів заліза, кобальту, цинку та міді призводить до збільшення приростів живої маси. Так, додавання металохелатів у кількості 0,1 мл підвищило досліджувані показники на 85%; 0,15 мл – на 85%; 0,2 мл – на 67%. У свою чергу, у дослідних групах зменшилися витрати корму на приріст живої маси.

С.В. Сенік та І.О. Кононський [9] стверджують, що введення препаратів чистотілу звичайного (*Chelidonium majus L.*) (настій і настоянка) до раціону перепелів призводить до підвищення живої маси відповідно на 0,9% у першій дослідній групі та на 1,5% – у другій дослідній групі відносно контролю. Завдяки вмісту в чистотілі алкалоїдів, флавоноїдів, сапонінів, каротину, вітаміну С та ін. підвищується трансформація поживних речовин корму у продукцію.

На сучасному етапі розвитку птахівництва особливу увагу приділяють впливу селену на продуктивність птиці. Як джерело органічного Селену до комбікорму птиці додають препарат "Сел-Плекс" компанії "Оллтек".

У результаті досліджень Т.С. Яремчук [14] встановлено, що в цитоплазмі та мітохондріях гепатоцитів 40-добових перепелів, які отримували «Сел-Плекс» виявлено зростання активності глутатіонпероксидази (ГПО) на 66,1 % ($P < 0,01$) та 29,3 % ($P < 0,001$) відповідно за відношенням до контролю. Встановлено, що мітохондрії під впливом препарату "Сел-Плекс" виконують функцію антиоксидантного захисту, оскільки в них ГПО проявляє більшу активність. При

дослідженні вмісту GSH (відновленого глутатіону) в цитоплазмі клітин печінки перепелів, які отримували "Сел-Плекс", було виявлено його зниження на 32,5% ($P < 0,05$) порівняно з контролем. У 40-добовому віці вміст GSH у цитоплазмі печінки перепелів 2-ї групи вірогідно зріс, а наприкінці досліду переважав у 2,2 рази його вміст у цитоплазмі печінки птиці контрольної групи ($P < 0,001$). Це обумовлено здатністю Селену модифікувати процеси антиоксидантного захисту у клітинах завдяки активній участі у процесах метаболізму.

Дослідженнями В.П. Бородає та ін. [2] з'ясовано, що при згодовуванні перепелам батьківського стада японської породи комбікорму з додаванням 0,3 г/кг препарату "Сел-Плекс" у них збільшується інтенсивність несучості на 4,85%, маса яєць – на 9,97%, збереженість – на 3,6%, а також вивід молодняку на 11,76%.

У перепеленят породи фараон вірогідно підвищується жива маса (на 2,84%) впродовж останнього тижня вирощування [5]. Збереженість поголів'я збільшується на 11,1%. На забійний вихід, масу тушок, грудних м'язів та масу стегна і гомілки "Сел-Плекс" не вплинув. Однак птиця дослідної групи мала вірогідно ($P < 0,01$) більший м'язовий шлунок.

Література

1. Бесулін В.І. Пробиотик і адаптаційна здатність перепелів в умовах інтенсивної технології / В.І.Бесулін, І.В.Меркулова, В.М.Гордієнко та ін. // Сучасне птахівництво. – 2012. – №4. – С. 24 – 28.
2. Бородає В.П. Ефективність використання препарату "Сел-Плекс" у годівлі перепелів різного напрямку продуктивності / В.П.Бородає, В.В.Мельник, С.М.Базиволяк, Н.П. Пономаренко // Актуальные проблемы современного птицеводства: Материалы X Украинской конф. по птицеводству с междунар. участием. – 2009. – С. 27 – 32.
3. Бурлака В.А. Вплив металохелатів на ріст і розвиток перепелів / В.А.Бурлака, І.Я.Грузинська, Н.Г.Гаврильченко / Вісник ДАЕУ – 2008. – №1. – С. 176 – 181.
4. Котарев В. Продуктивність перепелів з урахуванням щільності посадки / В.Котарев, А.Семенов, І.Глинкіна // Птицеводство. – 2010. – №5. – С.27.
5. Мельник В.В. Вплив препарату "Сел-Плекс" на м'ясну продуктивність перепелів / В.В.Мельник, С.В.Володкевич // Сучасне птахівництво. – 2009. – №11 – 12. – С. 29 – 31.
6. Меркулова І.В. М'ясна продуктивність перепелів породи фараон залежно від умов утримання / І.В.Меркулова // Актуальные проблемы современного птицеводства: Материалы X Украинской конф. по птицеводству с междунар. участием. – 2009. – С. 106 – 112.
7. Отченашко В.В. Біохімічні критерії вітамінного живлення молодняку перепелів / В.В.Отченашко // Сучасне птахівництво. – 2012. – №3. – С. 10 – 13.

Висновки

Для реалізації генетично обумовленої продуктивності перепелів необхідно створити оптимальні умови утримання і годівлі. У подальших дослідженнях необхідно розробляти технологічні прийоми та вишукувати нові кормові добавки, які дозволять підвищити продуктивність перепелів.

Проведен обзор литературных данных, в которых представлены результаты опытов, показывающих влияние различных факторов на продуктивность перепелов. Анализ приведенных данных свидетельствует о том, что продуктивность перепелов разного направления продуктивности зависит от породы, условий содержания и кормления птицы.

Перепела, яйценоскость, продуктивность, содержание, кормление

A review over of literary data in that the results of experiments are defecate that to influence of different factors on the productivity of quail is brought. The analysis of the resulted data testifies that the productivity of quail of different direction of the productivity depends on a breed, and also from the terms of maintenance and feeding of bird.

Quail, bearing, productivity, maintenance, feeding

8. Отченашко В.В. Вихід продуктів забою та харчова цінність м'яса перепелів за використання комбікормів з різними рівнями енергії / В.В.Отченашко // Сучасне птахівництво. – 2012. – №5. – С. 5 – 9.
9. Сенік С.В. Використання препаратів чистотілу звичайного для підвищення м'ясної продуктивності перепелів / С.В.Сенік, І.О.Кононський // Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва: Зб. наук. праць / Білоцерк. держ. аграр. ун-т. – Біла Церква, 2010. – Вип. 4 (77). – С. 33 – 35.
10. Сичов М.Ю. Баланс кальцію та фосфору в організмі перепелів за різних рівнів жиру в комбікормах / М.Ю.Сичов // Сучасне птахівництво. – 2012. – №8. – С. 4 – 7.
11. Сичов М.Ю. Вплив різних джерел ліпідів у комбікормах перепелів батьківського стада на виводимість яєць і вивід молодняку / М.Ю.Сичов // Сучасне птахівництво. – 2012. – №1. – С. 19 – 21.
12. Сичов М.Ю. Перетравність поживних речовин корму у перепелів за різних рівнів жиру в комбікормах / М.Ю.Сичов // Сучасне птахівництво. – 2012. – №4. – С. 5 – 7.
13. Якименко І.Л. Перепел японський: методичні рекомендації щодо технології інкубації та утримання в умовах приватного господарства / І.Л.Якименко. – Біла Церква, 2001. С. – 31.
14. Яремчук Т.С. Селен у годівлі перепелів як модифікатор атиоксидантного захисту організму // Аграрна наука – виробництво: тези доповідей державної науково-практичної конференції "Сучасні технології виробництва та переробки продукції тваринництва". – Біла Церква, 2011. – С. 22.